

AIKAMATKA

Yleinen ohjeistus

Johdanto

Olemme Jyväskylän yliopiston POMM1052 Liikunnan ja terveystiedon soveltava osa -kurssin projektina koonneet tämän kolmipäiväisen monialaisen oppimiskokonaisuuden. Kokonaisuus perustuu laaja-alaisten oppimistavoitteisiin kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7), ja siihen on integroitu liikunnan, kuvaamataidon, yhteiskuntaopin ja musiikin sisältöjä. Tarkemmin tavoitteisiin voi tutustua jokaista päivää kuvaavassa osuudessa sekä [Perusopetuksen Opetussuunnitelman Perusteiden \(2014\)](#) kautta. Oppimiskokonaisuus on suunniteltu toteutettavaksi 5. luokan oppilaille, noin 25 hengelle, yhden opettajan toimesta, mutta se on sovellettavissa myös muun kokoiselle ryhmälle. Ajankohdan puolesta kokonaisuus soveltuu parhaiten toteutettavaksi syksyllä.

Yleisestä ohjeistuksesta löydät tarvittavat etukäteisvalmistelut, tarvikkeet, tilavaatimukset ja muut koko kokonaisuutta koskevat huomioon otettavat asiat.

Kehyskertomuksesta

Oppimiskokonaisuuden kokoava teema on aikamatka. Lähdemme liikkeelle menneisyydestä (1. päivä) ja kuljemme nykypäivän (2. päivä) kautta tulevaisuuteen (3. päivä). Tämän kertomuksen pohjalta opettaja voi luoda kokonaisuuteen tarinallisuutta ja viritellä oppilaiden mielenkiintoa aiheeseen. Päiviä yhdistää "aikakone", jonka polttoaineena toimivat oppilaiden itsearviointit - näiden avulla liikutaan ajasta ja paikasta (tehtäväkokonaisuudesta) toiseen. Opettaja voi soveltaa aikakonetta siihen sopivissa väleissä.

Yksi vaihtoehto on tutustua aiheeseen jo edellisellä viikolla sekä rakentaa ja koristella aikakone yhdessä oppilaiden kanssa vaikka pahvilaatikoista. Seuraavalta sivulta löydät tähän liittyvän kehyskertomuksen.

Soveltamisesta

Monialainen oppimiskokonaisuus on vapaasti sovellettavissa, ja mahdollista saada toimimaan usein eri tavoin. Se voidaan toteuttaa useamman luokan yhteistyönä, esimerkiksi 3. päivä soveltuu erinomaisesti rastipohjaiseksi useamman opettajan voimin. Apuna voidaan käyttää myös avustajia, erityisopettajia ja oppilaiden vanhempia. Kokonaisuutta edeltävän viritteilypäivän lisäksi voidaan loppuun lisätä purkupäivä, jolloin yhdessä koettua päästään käsittelemään ajan kanssa, mihin ei välttämättä itse toimintapäivissä ole mahdollisuutta.

Killinkosken ullakon yllätys

Elettiin alkusyksyä Killinkosken kylällä. Ensimmäiset kylmät yöt olivat värjänneet koivujen lehdet Iso Vehkajärven rannoilla kultaisiksi, mutta päivät olivat edelleen lämpöisiä, ja syysaurinko sai väriloiston hehkumaan. Maria Korhonen haukotteli. Työviikko oli tuntunut uudesta opettajasta erityisen pitkältä, onneksi perjantain tunnit olivat jo ohi ja viidennen luokan oppilaatkin kotimatalla.

Aivan vielä viikonloppu ei kuitenkaan pääsisi alkamaan. Rehtori Virtanen oli pyytänyt Mariaa etsimään eläinnaamiot koulun ullakolta uusien koululaisten perinteiseen syysnäytelmään. Totta puhuen ullakkovarasto hieman pelotti Mariaa, ja nyt tehtävä oli jäänyt päivän loppuun. Hän höristi korviaan ja kuunteli. Ei ketään. Vanha puukoulu vain uhkui hiljaisuuttaan.

Päätään puistaen Maria nousi opettajanpöydän takaa ja suuntasi kohti ullakon portaita. Vanhat askelmat natisivat, ja yläoven raoista virtasi hiljalleen kylmempää ilmaa kutittelemaan hänen käsivarsiaan. "Rohkeasti eteenpäin! Ovi auki ja homma kotiin!", puheli Maria itseksensä.

Ullakon hämärässä istui pölyinen laatikko toisensa jälkeen: vierä vieressä, päällekkäin pinottuna, siisteissä riveissä ja sikin sokin. Vanhat pulpetit, tuolit ja taulut oli peitetty suojakankailla. Ilmassa leijaili unelias odotus. "Milloin? Milloin on minun vuoroni?", tuntuivat tavarat huokaavaan. Valokatkaisin portaiden vieressä tuotti hetkellisen sähköisen sihinän muttei muutosta ullakon valaistukseen.

Kännykkänsä valokiilassa Maria tutki laatikon toisensa jälkeen. "Biologian oppikirjat 1945." luki yhdessä, "Honkaperän perinneyhdistys" toisessa ja kolmannessa "Olavin posliinikissakokoelma". Lopulta vastaan tuli kiemuraisella käsialalla kirjoitettu "Syysnäytelmän eläinnaamiosto". Maria nappasi laatikon käsiinsä ja oli jo kääntymässä portaisiin, kun hänen silmänsä osuivat johonkin erikoiseen.

Laatikko näytti aivan liian uudelta kuuluakseen ullakon unohtettuun tavarakokoelmaan. Yksikään pölyhiukkanen ei ollut eksynyt sen pinnalle. Maria ei osannut sanoa, mistä materiaalista pakkaus oli valmistettu, mutta pahvia se ei ollut. Sisältä tuntui kuuluvan hiljaista raksutusta kuin vanhan kellon koneistosta. Laatikon kanteen oli isolla painettu leima:

Maria oli löytänyt aikakoneen.

Miltähän aikakone saattaisi näyttää? Rakennetaan se yhdessä! Ensi viikolla lähemme sitten aikamatkalle!

Tilat ja järjestelyt

Monialainen oppimiskokonaisuus rikkoo perinteisen tuntijaon ja luokkatoiminnan rajoja. Niinpä päivän järjestelyistä, aikatauluista ja tiloista on tärkeää sopia hyvissä ajoin. Opettajalla on oltava käytössään hyvät ulkotilat tai mielellään liikuntasali ainakin osittain kunakin päivänä.

Välineet

Myös käytettävä välineistö on hyvä varmistaa etukäteen.

Nämä välineet todennäköisesti jo löytyvät koululta

- Kartonkia, rullapaperia
- Tussit, liidut, värikynät
- Paperia ja lyijy- / kuulakärkikyniä
- Peitevärit, vesivärit, pensselit
- Maalarinteippiä, liimaa, saksia
- Laitteisto videoiden katselemiseen
- Kameroita tai kamerapuhelimet
- Suoja-alustat
- Tablet-tietokone jokaiselle oppilasryhmälle

Liikunnan perusvälineistöä

- Hernepusseja, hyppynaruja, hulavanteita
- Salibandy palloja ja -mailoja, maali
- Puolapuut, patjoja, tarmpoliini
- Erilaisia palloja
- Keiloja / muovipulloja
- Iso kartio, iso ämpäri

Näitä on kerättävä etukäteen

- Erilaisia roskia (lehtiä, vaatteita, pahvia, tölkkejä, pulloja yms)
- Erilaisia luonnonmateriaaleja (sammalta, varpuja, puunkuorta, käpyjä, jne.)

Muut etukäteisvalmistelut

Tilojen ja tarvikkeiden lisäksi opettajan on hankittava rekvisiittana käytettävä aikakone, suunnistuksissa käytettävät rastimerkinnot, kartat (1. päivä) ja valokuvat (2. päivä). Kokonaisuuteen kuuluu myös paljon valmista, tulostettavaa materiaalia. Opettajan kannattaa tutustua tähän etukäteen ja tulostaa kaikki tarvitsemansa hyvissä ajoin.